

2011-06-17

Dnr 43-2011:616

Beslut

efter tillsyn av gymnasieskolan
Stiernhööksgymnasiet i Rättviks kommun

2011-06-17

1 (7)

Dnr 43-2011:616

Rättviks kommun

rattvik@rattvik.se

hans.barksjo@edu.rattvik.se

Rektorerna vid Stiernhööksgymnasiet

stig.liljergren@edu.rattvik.se

crister.karlsson@rattvik.se

Tillsyn i Stiernhööksgymnasiet

Gymnasieskola och gymnasiesärskola

Helhetsbedömning

Skolinspektionens tillsyn fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Granskningen avser inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolan. Istället har en bedömning gjorts av i vilken utsträckning skolan, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i detta beslut grundas på de dokument som Stiernhööksgymnasiet och Rättviks kommun skickat in, de verksamhetsredogörelser de lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Trots Skolinspektionens instruktion till skolan att i intervjuer få träffa representanter för alla skolans program, har urvalet varit begränsat. Skolinspektionen har därför inte talat med varken lärare eller elever från skolans estetiska program eller introduktionsprogram för nyanlända. Skolinspektionens beslut gäller dock för samtliga program, och rektorerna och huvudmannen behöver säkerställa att dessa program omfattas av arbetet med att åtgärda bristerna.

Eleverna på Stiernhööksgymnasiets gymnasieutbildningar når i vissa avseenden förhållandevis goda resultat. 92,5 procent av de elever som gick ut med slutbetyg läsåret 2009/2010 hade behörighet till studier på universitet och högskola. Den genomsnittliga betygspoängen per program ligger i nivå med eller

2011-06-17

2 (7)

Dnr 43-2011:616

något högre än genomsnittet i riket. Dock visar skolans egna uppgifter att 15 procent av avgångseleverna inte fick slutbetyg samma läsår. För det individuella programmet och för samtliga utbildningar i gymnasiesärskolan saknas resultatsammanställningar. Sådana behöver utformas som ett led i kvalitetsarbetet.

Skolinspektionens tillsyn visar att det finns väl fungerande utbildningsinslag på skolan. I gymnasiesärskolans verksamhetsträning ser inspektörerna resultatet av ett medvetet arbete med socialt samspel. På gymnasiesärskolans specialutformade program i synnerhet, och på några av gymnasieskolans nationella program, finns goda exempel på hur lärarna samverkar för att skapa en helhet i elevernas studier. Gymnasieskolans elever beskriver också hur lärare på ett lyhört och kontinuerligt sätt ger möjlighet till elevernas delaktighet i undervisningens planering. Skolinspektionen ges också goda exempel på hur personalen vid vissa program arbetar för att planera, genomföra och följa upp elevernas arbetsplatsförlagda utbildning och säkerställa god kvalitet i denna.

Den sammantagna bilden av undervisningen vid skolan visar dock på stora variationer mellan och inom program. Skolinspektionen identifierar att det finns variationer i lärares tolkning av läroplan och kursplaner som riskerar att leda till brister i utbildningens och betygssättningens likvärdighet. Vidare bedömer Skolinspektionen att det finns brister i undervisningens inriktning mot läroplanens mål att sträva mot, vilket bland annat innebär att undervisningen inte anpassas till elevernas individuella förutsättningar i tillräcklig grad och att undervisningen inte uppfattas som tillräckligt angelägen och utmanande. Tillsynen visar också att det finns lärare som inte förväntar sig mer än ett godkänt betyg av vissa elever och elevgrupper och heller inte arbetar för att motivera eleverna till att tro att de kan klara mer. Utifrån dessa brister är det särskilt allvarligt att rektorerna i så liten utsträckning tar ansvar för det pedagogiska ledarskapet. Såväl lärare som rektorer uppger att rektorerna inte tar sitt pedagogiska ansvar. Tillsynen visar också att rektorerna inte följer upp varken undervisning, särskilt stöd, betygssättning eller elevernas kunskapsresultat i tillräcklig utsträckning.

2011-06-17

3 (7)

Dnr 43-2011:616

Stiernhööksgymnasiet har i den fysiska miljön, genom både lokalers utnyttjande och schemaläggning, lagt sig vinn om att skapa mötesplatser mellan elever från olika program och verksamheter liksom för elever och personal. Flera elever och lärare lyfter fram detta som något som bidrar till trivsel på skolan. Det finns dock elever vid skolan som upplever att de blivit utsatta för såväl kränkningar som trakasserier. Skolinspektionen bedömer att rektorerna tar sitt ansvar för att utreda och vidta åtgärder när de uppmärksammas på sådana händelser. Arbetet med att skapa en gemensam värdegrund och förebygga kränkande behandling är dock eftersatt, och består till stor del av enskilda lärarinitiativ eller sporadiska insatser.

Rektorerna har själva identifierat att skolans arbete med särskilt stöd behöver utvecklas. Skolinspektionen bedömer att det finns brister avseende skolans arbete med utredningen av elevernas behov, tillgången på särskilt stöd liksom rektors uppföljning av skolans stödinsatser. Vidare uppger såväl rektorer som lärare att det finns brister i personalens kompetens vad gäller vissa funktionsnedsättningar. Trots detta finns ingen plan för hur detta ska kompenseras genom exempelvis utbildningsinsatser. Vidare uppfyller åtgärdsprogrammen inte förordningens krav. Det är således viktigt att rektorerna prioriterar detta arbete och säkerställer att kraftfulla åtgärder vidtas för att komma till rätta med bristerna.

Skolinspektionens tillsyn identifierar också formella brister vad gäller erbjudandet av individuellt val, betygssättning, kursernas ordningsföljd och de individuella studieplanerna. Utformningen av lokala kurser, specialutformat och individuellt program följer inte gällande föreskrifter. Vidare är ansvarsfördelningen mellan rektorerna oklar. Det är av yttersta vikt att rektorerna säkerställer att ansvarsförhållanden och rutiner är tydliga, så att elevernas rättssäkerhet kan garanteras.

2011-06-17

4 (7)

Dnr 43-2011:616

Skolinspektionen har i tillsynen av Stiernhööks gymnasium identifierat följande brister som ska åtgärdas

- Alla elever ges inte möjlighet att nå målen för utbildningen (Lpf 94, 2.1 Kunskaper, Mål att uppnå i de frivilliga skolformerna, Kursplanerna).
- Rektor tar inte i sitt dagliga arbete tillräckligt ansvar för att verksamheten i skolan är fokuserad på elevernas utveckling och lärande (Lpf 94, 2.6 Rektors ansvar).
- Rektor ser inte till att lärarna har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver (2 kap. 3 § 1985 års skollag).
- Rektor ser inte till att personalen får den kompetensutveckling de behöver för att kunna genomföra sina arbetsuppgifter på ett professionellt sätt (2 kap. 7 § 1985 års skollag, Lpf 9, 2.6 Rektors ansvar).
- Rektor inhämtar inte kunskap om lärarnas undervisning och följer inte upp denna i tillräcklig grad (2 kap. 2 § 1985 års skollag, Lpf 94, 2.6 Rektors ansvar).
- Rektor tar inte tillräckligt ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet och för att använda detta underlag för att nå de nationella målen (2 kap. 2 § 1985 års skollag, Lpf 94, 1.2 Skolans värdegrund och uppgifter, Lpf 94, 2.6 Rektors ansvar).
- Rektor säkerställer inte att de särskilda stödinsatser som ges utvärderas och omprövas regelbundet (8 kap. 1 a § gymnasieförordningen, 8 kap. 1 a § gymnasiesärskoleförordningen, Lpf 94, 1.2 Skolans värdegrund och uppgifter, 2.6 Rektors ansvar).
- Rektor säkerställer inte att såväl utbildning som betygssättning är likvärdig på skolan (1 kap. 2 § 1985 års skollag, Lpf 94, 1 Skolans värdegrund och uppgifter, Lpf 94, 2.6 Rektors ansvar).
- Rektor säkerställer inte att lärarna klargör mål och krav för elever i gymnasieskolan (Lpf 94, 1.1 Grundläggande värden).
- Rektor säkerställer inte att undervisningen i gymnasieskolan utgår från och omfattar kursplanernas krav i alla ämnen (Lpf 94, 2.1 Kunskaper, Kursplanerna).

2011-06-17

5 (7)

Dnr 43-2011:616

- Undervisningen i gymnasieskolan är inte tillräckligt stimulerande för eleverna (Lpf 94, 1.2 Gemensamma uppgifter för de frivilliga skolformerna, Kunskaper och lärande, Lpf 94, 2.1 Kunskaper, Riktlinjer).
- Undervisningen i gymnasieskolan är inte tillräckligt väl anpassad till varje elevs förutsättningar och behov (Lpf 94, 1.1 Grundläggande värden, Lpf 94, 2.1 Kunskaper, Riktlinjer).
- Eleverna i gymnasieskolan ges inte tillräcklig möjlighet till inflytande över utbildningens innehåll och former (5 kap. 2 § 1985 års skollag i dess lydelse före den 1 mars 2010, 4 kap. 3-9 §§ gymnasieförordningen, Lpf 94, 2.3 Elevers ansvar och inflytande, mål att sträva mot).
- Skolan ger inte uttryck för höga och tydliggjorda förväntningar på elevernas förmåga (Lpf 94 1.2 Skolans värdegrund och uppgifter, Gemensamma uppgifter för de frivilliga skolformerna, Lpf 94, 2.1 Kunskaper).
- Skolans ordningsregler är inte tillräckligt förankrade och följs inte upp. Rektor ser inte till att lärarna tar ansvar för att ordningsreglerna följs (6 kap. 20 b § gymnasieförordningen, Lpf 94, 2.1 Kunskaper, riktlinjer).
- Rektor ser inte till att det på skolan bedrivs ett målinriktat arbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Skolans plan mot kränkande behandling uppfyller inte skollagens krav (14 a kap. 7-8 § 1985 års skollag, 2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling, Lpf 94, 2.2 Normer och värden, riktlinjer).
- Betyg sätts inte i enlighet med författningarnas krav (7 kap. 1 och 14 §§ gymnasieförordningen, 4 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog för gymnasieskolan).
- Rektor säkerställer inte att individuella studieplaner upprättas i enlighet med gymnasieförordningens krav (1 kap. 12 § gymnasieförordningen).
- Skolans lokala kurser är inte förenliga med gymnasieförordningen (2 kap. 14 § och 7 kap. 4 § gymnasieförordningen).
- Skolan erbjuder inte eleverna kurser inom det individuella valet i enlighet med gymnasieförordningen (5 kap. 18 § gymnasieförordningen, Lpf 94, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande och 2.6 Rektors ansvar).

2011-06-17

6 (7)

Dnr 43-2011:616

- Skolans specialutformade program och individuella program är inte utformade i enlighet med skollagens krav (5 kap. 4 a och 4 b §§ 1985 års skollag).
- Rektor ser inte till att skolan utreder gymnasieelevers behov av särskilt stöd (4 kap. 1-2 §§ och 8 kap. 1 a § gymnasieförordningen).
- Åtgärdsprogrammen uppfyller inte gymnasieförordningens krav (8 kap. 1 a § gymnasieförordningen).
- Särskilt stöd ges inte alltid till elever i gymnasieskolan som har svårigheter i skolarbetet (1 kap. 2 § 1985 års skollag, Lpf 94, 2.1 Kunskaper, riktlinjer).
- Utbildningen vid skolan är inte avgiftsfri (5 kap. 21 § 1985 års skollag).
- Ansvarsförhållandena inom skolan är inte tillräckligt tydliga. Rektor fattar inte beslut enligt bestämmelserna (2 kap. 2 § 1985 års skollag, 6 kap. 35 § kommunallagen, 5 kap. 15, 22-23 §§ gymnasieförordningen, Ämnesplanen för svenska, ämnets karaktär och uppbyggnad).

Bedömningarna redovisas i bilaga 2.

Rektorerna och Rättviks kommun har ansvar för att Stiernhööksgymnasiets brister åtgärdas. Redovisning ska lämnas till Skolinspektionen senast tre månader från den dag beslutet för Rättviks kommun meddelas. Skolinspektionen kommer då att följa upp beslutet. Skolinspektionen vill göra rektorerna och kommunen uppmärksam på att en redovisning av kunskapsresultaten för det individuella programmet och gymnasiesärskolan kommer att begäras in i samband med uppföljningen. Skolinspektionen förutsätter dock att rektorerna och Rättviks kommun snarast vidtar åtgärder för att rätta till bristerna. Skolinspektionen kan komma att tidigare än angivet datum begära att få ta del av arbetet med att åtgärda bristerna.

Beslutet är fattat utifrån de bestämmelser som gällde vid beslutstillfället. Uppföljningen av detta beslut kommer dock att ske efter de skolförfattningar som börjar gälla den 1 juli 2011. Vid bedömningen av vidtagna åtgärder kommer därför hänsyn tas till hur författningarna eventuellt har ändrats.

2011-06-17

7 (7)

Dnr 43-2011:616

På Skolinspektionens vägnar

Fredrik Sjöberg
Utredare/Beslutsfattare

Malin Söderberg
Utredare/Föredragande

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen och beskrivning av skolan

Bilaga 2 Tillsynsprotokoll och bedömningar för Stiernhööks gymnasium

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför tillsyn i Rättviks kommun under våren 2011. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolor i kommunen. Skolinspektionen besökte Stiernhööksgymnasiet den 18-19 maj. Ansvariga för tillsynen var utredarna Malin Söderberg och Jane Strandberg.

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. Skolbeslutet kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

När tillsynen har genomförts i hela kommunen sammanställs iakttagelser och bedömningar som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen i ett kommunbeslut. Skolinspektionen kommer att följa upp vilka åtgärder som vidtagits i anledning av påtalade brister.

Tillsynen inriktas mot fyra huvudområden: måluppfyllelse och resultat, pedagogisk ledning och utveckling av skolan, skolans lärandemiljö samt enskild elevs rätt. Bedömningarna av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet.

Den nya skollagen trädde i kraft den 1 augusti 2010, men 1985 års skollag ska fortsätta att tillämpas fram till den 1 juli 2011. För elever som har påbörjat utbildningen före den 1 juli 2011 ska 1985 års skollag fortsätta att tillämpas tills dess att eleverna avslutat sin utbildning. Det innebär att 1985 års skollag under dessa perioder är utgångspunkten för Skolinspektionens tillsyn och granskning.

Underlaget för Skolinspektionens bedömning är dels dokument från kommunen och Stiernhööksgymnasiet, dels den information som samlats in under besöket. På Stiernhööksgymnasiet intervjuades rektorerna, lärare, annan personal och elever. Även annan information om kommunen och skolan från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

Rektorerna har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på saksuppgifter i rapporten.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats ([www.skolinspektionen.se/Tillsyn & granskning](http://www.skolinspektionen.se/Tillsyn%20och%20granskning)).

Beskrivning av skolan

Tabell 1: Antal elever på Stiernhööksgymnasiet

Stiernhööksgymnasiet	Antal elever
Barn- och fritidsprogrammet	17
Byggprogrammet	56
Elprogrammet	45
Estetiska programmet	14
Naturbruksprogrammet	221
Naturvetenskapsprogrammet	47
Omvårdnadsprogrammet	31
Samhällsvetenskapsprogrammet	65
Teknikprogrammet	17
Specialutformat program mot Naturbruksprogrammet	22
Individuella programmet, IV och IVIK	22
Gymnasiesärskola	17

Källa: Skolans egen uppgift maj 2011

Stiernhööksgymnasiet erbjuder ett brett utbud av nationella och specialutformade program, såväl studieförberedande som yrkesförberedande samt individuella programmet och gymnasiesärskolans verksamhetsträning och ett specialutformat naturbruksprogram med inriktning mot trädgård. Verksamheten inom gymnasiesärskolan är förhållandevis nystartad och är vid tillsynstillfället inne på sitt fjärde verksamhetsår. Skolan har vid tidpunkten för tillsynen ungefär 550 elever.

Skolan leds av tre rektorer. Två av rektorerna har fördelat ansvaret för de olika nationella och specialutformade programmen i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan emellan sig. Den tredje rektorn är tillförordnad läsåret ut och ansvarar för individuella programmet och arbetet med särskilt stöd. Skolans lärare är organiserade i programarbetslag. För varje programarbetslag finns en arbetslagsledare.

Tillsynsprotokoll för Stiernhööksgymnasiet

Rutan under varje bedömningspunkt fylls endast i när Skolinspektionen bedömt att åtgärder behövs. Bedömningar och motiveringar för detta redovisas i det följande.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskaper

Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Fokus på skolans uppdrag

Lärarnas bedömning och utvärdering

Rektorns ansvar för uppföljning och
utvärdering

Skolans lärandemiljö

Fokus på lärande

Tillit till elevens förmåga

Trygghet och studiero

Enskild elevs rätt

Bedömning och betyg

Undervisningstid och val

Särskilt stöd

Studie- och yrkesvägledning

Avgifter

Rektorns beslutsfattande

Bedömningar och motiveringar

Huvudområde: Måluppfyllelse

Bedömningsområde: Kunskaper

Bedömning:

Rektor ser inte till att alla elever ges möjlighet att nå målen för utbildningen.

Författningsstöd:

Lpf 94, 2.1 Kunskaper, Mål att uppnå i de frivilliga skolformerna

Kursplanerna

Motivering:

Av skolans egna uppgifter och Skolverkets statistik framgår att skolans resultat i flera avseenden ligger i nivå med eller något över genomsnittet i riket. Sammanfattningsvis finns det dock en andel elever som inte når slutbetyg eller högskolebehörighet.

Enligt skolans egen uppgift fick 85 procent av skolans avgångselever slutbetyg läsåret 2009/2010. Av Skolverkets statistik framgår att den genomsnittliga betygspoängen för skolan är 14,7. Detta resultat är något högre än rikssnittet för motsvarande program på 14,4. Resultatet är vidare oförändrat över de senaste fem åren. Den genomsnittliga betygspoängen på programnivå varierar mellan programmen, men är i de fall där statistikuppgift finns i paritet med eller högre än genomsnittet i riket. Statistiken visar vidare att flickorna lyckas bättre än pojkarna. Flickornas genomsnittliga betygspoäng är 15,2 och pojkarnas 13,8. Detta resultat är dock i paritet med rikssnittet för respektive grupp och motsvarande program.

Skolverkets statistik för läsåret 2009/2010 visar vidare att 93 procent av de elever som avgick med slutbetyg var behöriga till högskolestudier, att jämföra med genomsnittet i riket på 87. Detta resultat är dock en försämring jämfört med resultatet de fyra senaste åren. Pojkarnas resultat är också betydligt lägre detta läsår än tidigare. Lsåret 2008/2009 hade 95 procent av pojkarna högskolebehörighet. Lsåret 2009/2010 var motsvarande andel 82.

Skolinspektionen noterar i detta sammanhang att 77 procent av eleverna på Elprogrammet hade reducerat program enligt Skolverkets statistik för 2009/2010, vilket är en anmärkningsvärt hög siffra i jämförelse med riksgenomsnittet som ligger på omkring 0,6 procent. Rektorerna uppger i intervju att de inte känner till att en sådan hög andel av eleverna hade reducerat program det

aktuella läsåret. Vidare skiljer sig den inrapporterade uppgiften om andel elever med högskolebehörighet avsevärt från skolans uppgift i kvalitetsredovisningen. Skolinspektionen förutsätter att inrapportering av samtliga statistiska underlag till Statistiska centralbyrån ses över.

På Stiernhööksgymnasiet ges också individuella program: individuellt program för behörighetskomplettering (IV) och introduktionsprogram för invandrare (IVIK) samt gymnasiesärskola. För dessa verksamheter finns inga sammanställningar över kunskapsresultaten. Skolinspektionen kan därför inte bedöma måluppfyllelsen i dessa verksamheter. Tillsynen visar vidare att skolan i flera avseenden inte följer upp och analyserar elevernas kunskapsresultat i tillräcklig grad (se vidare *Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering* nedan).

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Fokus på skolans uppdrag

Bedömning:

Rektor tar inte i sitt dagliga arbete tillräckligt ansvar för att verksamheten i skolan är fokuserad på elevernas utveckling och lärande.

Författningsstöd:

Lpf 94, 2.6 Rektors ansvar

Motivering:

Rektorerna uppger i intervjuer att de i begränsad omfattning är skolans pedagogiska ledare och att arbetstiden huvudsakligen går åt till mer administrativa sysslor. Vidare framkommer i intervjuer med rektorerna att de i begränsad utsträckning är förtrogna med verksamheten. Lärarna bekräftar i intervjuer att de uppfattar att det pedagogiska utvecklingsarbetet och ansvaret för detta vilar på lärarna i arbetslagen.

Genom intervjuer med lärare och elever framkommer att det finns stora variationer mellan och inom programmen och verksamheterna i hur lärarna arbetar med att utforma en verksamhet som ger förutsättningar för elevernas lärande och utveckling. Skolinspektionen uppfattar till exempel att det finns stora skillnader i hur lärarna vid de olika programmen organiserar undervisningen för att ge eleverna förutsättningar att utvecklas mot de mål som finns för verksamheten avseende både kunskaper och förmåga att ta ansvar och utöva inflytande. Av intervjuer med rektorerna, lärare och elever framkommer också att det finns

en tendens att inom skolan, för vissa elever och vissa program, begränsa återkopplingen och till viss del planeringen och proven till kraven för *Godkänt*. Tillsynen visar vidare att det i gymnasiesärskolans verksamhetsträning saknas rutiner för att, utifrån bedömningen av elevens förutsättningar och behov, sätta och följa upp mål för elevernas kunskapsutveckling.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan**Bedömningsområde: Fokus på skolans uppdrag****Bedömning:**

Rektor ser inte till att lärarna har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver.

Författningsstöd:

2 kap. 3 § 1985 års skollag

Motivering:

Av den förteckning över lärares utbildningsbakgrund och tjänstgöring som skolan lämnat till Skolinspektionen framgår att det finns lärare i gymnasieskolan som till stor del undervisar i kurser som de saknar utbildning i. Det finns till exempel en lärare med grundskollärarexamen som undervisar i matematikkurser i alla tre årskurserna. Det finns också en lärare som huvudsakligen undervisar i fördjupningskurser i ämnet Datorteknik utan utbildning för detta. I intervjuer med elever framförs att detta bland annat påverkar ämnesdjupet i undervisningen och vilka förutsättningar de ges att tillgodogöra sig de ämneskunskaper som kurserna syftar till att ge. Rektorerna uppger att de känner igen att detta klagomål framförts.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan**Bedömningsområde: Fokus på skolans uppdrag****Bedömning:**

Rektor ser inte till att personalen får den kompetensutveckling de behöver för att kunna genomföra sina arbetsuppgifter på ett professionellt sätt.

Författningsstöd:

2 kap. 7 § 1985 års skollag

Lpf 9, 2.6 Rektors ansvar

Motivering:

I intervjuer med lärare och övrig personal framkommer att det saknas kunskap om till exempel neuropsykiatriska funktionsnedsättningar hos lärarna på gymnasieskolan. Samtidigt uppger såväl rektorer som lärare att det finns elever med sådana funktionsnedsättningar vid skolan. Lärare och övrig personal beskriver vidare att detta har konsekvenser för skolans arbete med särskilt stöd. Rektorerna bekräftar att det saknas kompetens kring dessa funktionsnedsättningar på skolan, men kan trots detta inte redogöra för hur de planerar att tillgodose detta utvecklingsbehov hos personalen.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Rektor inhämtar inte kunskap om lärarnas undervisning och följer inte upp denna i tillräcklig grad.

Författningsstöd:

2 kap. 2 § 1985 års skollag

Lpf 94, 2.6 Rektors ansvar

Motivering:

Rektorerna uppger i intervjuer att de i mycket begränsad omfattning har kunskap om lärarnas undervisning. Rektorerna samlar in de utvärderingar som lärarna genomför i sina kurser, men berättar att alla lärare inte utvärderar undervisningen med eleverna.

Både lärare och rektorer beskriver att lärarna inte får någon återkoppling utifrån resultaten av utvärderingen. Lärarna beskriver att de uppfattar att rektorerna får en bild av deras undervisning i samband med elevers klagomål och liknande. I sådana fall uppger lärarna att rektorerna tillsammans med berörd lärare diskuterar undervisningens utformning. Rektorerna följer således huvudsakligen upp de delar i undervisningen som elever klagar på. Utöver detta ges inga exempel på hur lärarnas undervisning följs upp.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Rektor tar inte tillräckligt ansvar för att skolans resultat utvärderas regelbundet och för att använda detta underlag för att nå de nationella målen.

Författningsstöd:

2 kap. 2 § första stycket sista meningen 1985 års skollag

Lpf 94, 1.2 Skolans värdegrund och uppgifter

Lpf 94, 2.6 Rektors ansvar

Motivering:

I Stiernhööksgymnasiets kvalitetsredovisning finns en sammanställning över andelen elever på skolan med högskolebehörighet, reducerat program och genomsnittlig betygspoäng för samtliga elever. Vidare redovisas andelen *Icke godkända* betyg i svenska A, svenska B, engelska A och matematik A. Inga sammanställningar görs på programnivå. För det individuella programmet och gymnasiesärskolans program saknas sammanställningar helt.

Av intervjuer med skolans lärare framkommer att det inte görs några sammanställningar över resultatet på nationella provet och slutbetyg i respektive kurs. Berörda lärare har en uppfattning om hur förhållandet ser ut i sina klasser och beskriver att denna information går att utläsa ur lärarnas egna resultatsammanställningar. Såväl lärare som rektorer bekräftar dock att denna information inte sammanställs och rektorerna medger att de inte har någon bild av i vilken utsträckning resultatet på det nationella provet överensstämmer med slutbetygen i respektive kurs och grupp.

I intervjuer med rektorer bekräftas att skolan i mycket liten omfattning sammanställer kunskapsresultat på grupp-, ämnes- eller programnivå. Lärarna uppger i intervjuer att de inte har kännedom om de samlade kunskapsresultaten för skolan. Rektorer och lärare beskriver att det saknas rutiner för att utvärdera och analysera resultaten. Enligt rektorerna har ingen analys gjorts av kunskapsresultaten för läsåret 2009/2010.

I skolans kvalitetsredovisning redovisas också resultatet av ett urval av de frågor som skolans elever svarat på i en enkät om skolan. Av denna framkommer att det finns elever som bland annat upplever att de är otrygga eller har blivit

utsatta för diskriminering eller trakasserier. I intervjuer med lärare och rektorer framgår att dessa resultat inte utvärderats och analyserats.

Skolinspektionen vill göra rektorerna och kommunen uppmärksam på att en redovisning av kunskapsresultaten för det individuella programmet och gymnasiesärskolan kommer att begäras in i samband med uppföljningen.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Rektor säkerställer inte att de särskilda stödinsatser som ges utvärderas och omprövas regelbundet.

Författningsstöd:

8 kap. 1 a § gymnasieförordningen

8 kap. 1 a § gymnasiesärskoleförordningen

Lpf 94, 1.2 Skolans värdegrund och uppgifter och 2.6 Rektors ansvar

Motivering:

Av intervjuer med rektorerna och elevhälsoteamet framkommer att skolan inte gör någon utvärdering av särskilda stödinsatser på skolnivå. Av intervjuer med rektorerna och lärare framkommer att den lärare som ansvarar för ett åtgärdsprogram också ska utvärdera detta, men att detta inte alltid görs. Resultatet från utvärderingen av de individuella åtgärdsprogrammen sammanställs eller kommuniceras inte till ansvarig rektor. Av intervju med rektorerna framkommer att de inte kan bedöma huruvida skolans särskilda stödinsatser är framgångsrika. Rektorerna uppger i intervjuer att de identifierat arbetet med särskilt stöd som ett område som behöver utvecklas. Den brist de observerat består huvudsakligen av att rutinerna för arbetet med särskilt stöd är oklara.

Huvudområde: Pedagogisk ledning och utveckling av skolan

Bedömningsområde: Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering

Bedömning:

Rektor säkerställer inte att såväl utbildning som betygssättning är likvärdig på skolan.

Författningsstöd:

1 kap. 2 § 1985 års skollag

Lpf 94, 1 Skolans värdegrund och uppgifter

Lpf 94, 2.6 Rektors ansvar

Motivering:

Genom intervjuer med elever och lärare framkommer att det finns skillnader i hur lärare på olika gymnasieprogram tolkar och omsätter läroplanens och kursplanernas mål och krav. Lärare och elever ger också uttryck för att det i vissa ämnen saknas en likvärdig tolkning av kraven, vilket leder till att det är oklart om betyg sätts på likvärdiga grunder.

Skolan har själv identifierat att det finns stora skillnader vad gäller både utbildning och betygssättning i kursen projektarbete. Dessa skillnader ligger i såväl vilket stöd eleven får från sin handledare som i hur betyg sätts. Rektorer-na har vidtagit vissa åtgärder för att komma till rätta med detta, men av intervjuer med lärare framkommer att olikheterna kvarstår i alltför stor utsträckning.

Av intervjuer med lärare och rektorer framgår också att det saknas system på skolan för att säkerställa likvärdighet i utbildningen. Programarbetslagen uppfattar att de själva har ansvaret för att säkerställa att programmets utbildning är av god kvalitet och att varken brister eller goda exempel delges andra arbetslag. Det finns inget formaliserat samarbete kring betygssättningen, utöver ett icke kontinuerligt arbete som skolan har med Leksands gymnasium. På kurs- eller ämnesnivå vilar samarbetet på individinitiativ, och rektorerna bekräftar att de inte har metoder för att kvalitetssäkra lärarnas betygssättning.

Av intervjuer med lärare framkommer också att ansvaret för uppföljning och utvärdering av elevernas arbetsplatsförlagda utbildning (APU) vilar på de lärare som har fått uppgiften respektive läsår. Lärarna beskriver att det varierar mellan program och mellan praktikplatser hur väl APU:n fungerar. På flera program finns rutiner för att säkerställa APU:ns kvalitet, men på andra pro-

gram finns en osäkerhet kring vilka krav skolan får och bör ställa. Lärarna uppger att rektorerna inte efterfrågar deras utvärderingar eller på annat sätt följer upp kvaliteten i detta utbildningsinslag.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Fokus på lärande

Bedömning:

Rektor säkerställer inte att lärarna klargör mål och krav för elever i gymnasieskolan.

Författningsstöd:

Lpf 94, 1.1 Grundläggande värden

Motivering:

De elever Skolinspektionen talat med kan i mycket begränsad utsträckning beskriva utbildningens eller kursernas mål och krav. De flesta eleverna minns att undervisande lärare har delat ut en kopia av nationella kursplanen i samband med kursens början. Den har dock i begränsad omfattning klargjorts för eleverna. Flera av de elever som Skolinspektionen talar med har ingen uppfattning om målsättningen med de kurser som de läser eller vilka krav som ställs för respektive betyg. Under verksamhetsbesök talar Skolinspektionen med flera elever som inte känner till syftet med den uppgift som de i stunden arbetar med eller vilka kunskaper de förväntas utveckla eller som de bedöms på.

I intervjuer med lärare och rektorer framkommer att det inte finns någon överenskommelse på skolan för hur och när mål och krav ska tydliggöras för eleverna och det framkommer, efter intervjuer med lärarna, att det varierar mellan lärarna hur detta genomförs. Vidare framkommer att lärare tycker att det är svårt att tydliggöra kriterierna för de högre betygen för eleverna.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Fokus på lärande

Bedömning:

Rektor säkerställer inte att undervisningen i gymnasieskolan utgår från och omfattar kursplanernas krav i alla ämnen.

Författningsstöd:

Lpf 94, 2.1 Kunskaper, Kursplanerna

Motivering:

I intervjuer med lärare och elever i gymnasieskolan framkommer att undervisningen i flera kurser organiserats så att flera av kursens moment endast ger eleverna möjlighet att träna och visa de kvaliteter som krävs för ett *godkänt* eller ett *väl godkänt* betyg, och att endast något eller några enstaka moment omfattar kraven även för *mycket väl godkänt*. Lärarna beskriver inga strategier för hur eleverna kontinuerligt ges möjlighet att träna och utveckla kvaliteter på en nivå som motsvarar kraven för ett *mycket väl godkänt* betyg, utan hänvisar till en grundligare träning av de kvaliteter som krävs för *väl godkänd* nivå. Elever beskriver att detta till exempel medför att det blir svårare att nå ett *mycket väl godkänt* betyg om man varit sjuk under den period då klassen arbetar med det moment som omfattar kraven för det högsta betyget.

Upplägget som beskrivits ovan används bland annat i kursen samhällskunskap C. Enligt den nationella kursplanen innefattar kursen huvudsakligen träning i samhällsvetenskapliga arbetssätt och elevernas förmåga att resonera kring för kursen relevanta frågor. Kraven för *godkänt*, *väl godkänt* och *mycket väl godkänt* innebär således en progression i kvaliteterna i elevens resonemang. Det finns således ingen motivering i kursplanen till denna uppdelning.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bedömningsområde: Fokus på lärande****Bedömning:**

Undervisningen i gymnasieskolan är inte tillräckligt stimulerande för eleverna.

Författningsstöd:

Lpf 94, 1.2 Gemensamma uppgifter för de frivilliga skolformerna, Kunskaper och lärande

Lpf 94, 2.1 Kunskaper, Riktlinjer

Motivering:

I samband med verksamhetsbesök och elevintervjuer i gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ges exempel på undervisning som engagerar eleverna och som ligger till grund för ett lärande. Av verksamhetsbesök och elevintervjuer i

gymnasieskolan framkommer dock att det till stor del också förekommer undervisning som eleverna beskriver som enahanda och där syftet för ämnet eller uppgiften inte tydliggjorts. Flera elever uppger också att de uppgifter som ingår i undervisningen i vissa kurser inte utmanar dem och inte ger dem möjlighet att träna och utveckla sina kunskaper. Någon elev framhåller att skolan handlar om betyg och inte om kunskap och beskriver att han gör det han ska för betygets skull i skolan, men att det verkliga lärandet sker på fritiden i de ämnen som intresserar honom.

I intervjuer med lärare ges Skolinspektionen ytterst få exempel på hur lärarna medvetet arbetar med planering och genomförande av undervisningen för att säkerställa att den är angelägen och utmanande.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Fokus på lärande

Bedömning:

Undervisningen i gymnasieskolan är inte tillräckligt väl anpassad till varje elevs förutsättningar och behov.

Författningsstöd:

Lpf 94, 1.1 Grundläggande värden

Lpf 94, 2.1 Kunskaper, Riktlinjer

Motivering:

I intervjuer med elever, lärare och annan personal på gymnasieskolan framkommer att lärarnas förmåga att anpassa undervisningen till elevernas individuella behov varierar. Elevernas beskrivningar och Skolinspektionens verksamhetsbesök ger en bild av att undervisningen till stor del utgår ifrån att alla elever arbetar med samma material på samma sätt. Beskrivningen av kursen historia A i skolans kurskatalog ger informationen om att kursen kräver mycket studier på egen hand, framförallt av de elever som missar delar av kursen på grund av APU. Denna information ger en bild av att läraren inte tar hänsyn till att skolan ger olika förutsättningar, beroende på vilket program eleven läser på. Flera lärare beskriver i intervjuer att elever som har svårigheter i ett ämne huvudsakligen ges mer tid. Exempel på hur lärare planerar undervisningen för att inrymma elevernas skilda behov och sätt att lära ges i begränsad utsträckning.

Lärare och annan personal beskriver också att flera elever på Samhällsvetenskapsprogrammet tycker att matematik B är svårt och att det finns elever på Naturvetenskapsprogrammet som har svårt för matematik D och fysik B. Flera av dessa elever går istället ett specialutformat program där dessa kurser plockats bort (se även avsnittet *Rektorns beslutsfattande* nedan). Lärarna kan inte ge några exempel på hur skolan arbetar för att anpassa undervisningen i dessa kurser till elevernas behov och förkunskaper.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö**Bedömningsområde: Fokus på lärande****Bedömning:**

Eleverna i gymnasieskolan ges inte tillräcklig möjlighet till inflytande över utbildningens innehåll och former.

Författningsstöd:

5 kap. 2 § 1985 års skollag i dess lydelse före den 1 mars 2010

4 kap. 3-9 §§ gymnasieförordningen

Lpf 94, 2.3 Elevens ansvar och inflytande, mål att sträva mot

Motivering:

Av Skolinspektionens intervjuer framkommer att det finns påfallande skillnader i elevernas möjlighet till delaktighet och inflytande över undervisningen mellan programmen. Några elever uppfattar att undervisningen är en pågående dialog mellan elever och lärare, medan elever från andra program uppger att läraren själv planerar undervisningen och i förhållandevis liten utsträckning hör samman elevernas önskemål. Intervjuer med lärare och rektorer ger vid handen att det saknas strategier på såväl lärar- som skolnivå för hur eleverna ska tränas i och ges möjlighet till delaktighet.

Samtliga intervjugrupper uppger också att klassråd inte genomförs på alla program. Rektorerna uppger att de flesta klasser har en schemaposition för klassrådet, men de är medvetna om detta ej genomförs fullt ut. I några klasser har läraren tagit fram en modell för klassrådet som tränar eleverna i demokratiska arbetsformer. I dessa klasser tar också läraren ett ansvar för att klassråd genomförs i enlighet med författningarnas krav. I flera klasser genomförs dock klassrådet, enligt elever och lärare, genom att ansvarig lärare delger klassen den information som de anser att de behöver. Lärare och elever beskriver att läraren

därefter frågar om eleverna har något att ta upp, varpå klassen, så gott som alltid, svarar nej. I dessa klasser vilar således ansvaret för klassrådet och elevernas delaktighet och träning i demokratiska arbetssätt på eleverna. Enligt lärare och rektorer saknas en strategi för att öka elevernas förmåga att arbeta i demokratiska former och elevernas tilltro till sin förmåga att ta initiativ och ansvar. Eleverna beskriver i intervjuer att de inte vet vilka frågor som skulle kunna diskuteras i detta forum.

Skolan genomför skolkonferens en gång per termin. Ingen av skolans rektorer deltar dock i denna, utan detta uppdrag har kommunens bildningschef åtagit sig. Av intervjuer med lärare framkommer också att skolkonferensens sammansättning inte motsvarar gymnasieförordningens krav på en jämn fördelning mellan personal och elever, och är således inte beslutsför.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Tillit till elevens förmåga

Bedömning:

Skolan ger inte uttryck för höga och tydliggjorda förväntningar på elevernas förmåga.

Författningsstöd:

Lpf 94 1.2 Skolans värdegrund och uppgifter, Gemensamma uppgifter för de frivilliga skolformerna

Lpf 94, 2.1 Kunskaper

Motivering:

I intervjuer med lärare och elever framkommer att undervisningen och bedömningsunderlagen för vissa elever och ibland grupper i huvudsak omfattar kraven för *Godkänt*. Lärarna uttrycker att detta avgörs utifrån elevens eller gruppens ambitionsnivå, men genom intervjuer med eleverna framkommer också att eleverna uppfattar att lärarnas förväntningar påverkas av faktorer som elevens studieresultat i andra ämnen eller elevens programval. Varken lärare eller elever ger något exempel på hur skolan arbetar för att öka elevernas tilltro till sin egen förmåga eller lärarens förväntningar på eleven.

Rektorerna känner till att detta resonemang förekommer på skolan, men uppger att de tidigare inte betraktat det som ett problem.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Skolans ordningsregler är inte tillräckligt förankrade och följs inte upp. Rektorerna ser inte till att lärarna tar ansvar för att ordningsreglerna följs.

Författningsstöd:

6 kap. 20 b § gymnasieförordningen

Lpf 94, 2.1 Kunskaper, riktlinjer

Motivering:

Skolans ordningsregler återfinns i Stiernhööksgymnasiets studerandekalender. Dessa regler upprättades tillsammans med skolans elever år 2005 och har sedan dess inte följts upp. De elever Skolinspektionen talat med känner till att det finns ordningsregler för skolan, men vet inte vad som står i dessa. Eleverna uppger vidare att det är otydligt vilka regler som gäller, eftersom lärarna har olika attityder till reglerna. Rektorerna beskriver att de är medvetna om att lärarna inte ser till att reglerna följs, men beskriver inga insatser för att förändra detta.

Huvudområde: Skolans lärandemiljö

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Rektor ser inte till att det på skolan bedrivs ett målinriktat arbete för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Skolans plan mot kränkande behandling uppfyller inte skollagens krav.

Författningsstöd:

14 a kap. 7-8 § 1985 års skollag

2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling

Lpf 94, 2.2 Normer och värden, riktlinjer

Motivering:

Rektorer och personal vid Stiernhööksgymnasiet har inte gjort någon kartläggning av skolans inre miljö. En enkät har genomförts, men trots att svaren visar att det finns elever som inte upplever miljön som trygg, så har resultatet inte analyserats vidare. Det saknas således en samlad bild av vilket behovet av förebyggande arbete är vid skolan.

Varken rektorer, lärare eller elever kan beskriva något gemensamt eller kontinuerligt arbete för att förebygga kränkande behandling. Lärare och rektorer uppger att det förekommit enstaka temadagar i ämnet. Skolans kurator genomför också en utbildningsinsats i varje klass som ska innehålla värdegrundsfrågor. Detta inslag beskrivs dock av personalen som en mer generell diskussion om vad mobbning är, och är inte anpassat till skolans eller gruppens behov. De elever Skolinspektionen har talat med uppger att de minns dessa lektioner som huvudsakligen utbildning i sexualkunskap. De åtgärder som beskrivs i skolans plan mot kränkande behandling är vaga, och det är oklart, utifrån intervjuer med lärare och elever, om dessa genomförts. Lärare och rektorer bekräftar att inga förebyggande åtgärder som har en direkt koppling till skolans behov har planerats eller genomförts.

Skolans har en likabehandlingsplan som också fungerar som plan mot kränkande behandling. Denna återfinns i skolans studerandekalender. Planen upprättades enligt rektorerna för flera år sedan och följdes upp tillsammans med elever för två år sedan. Ingen plan har således upprättats för innevarande läsår.

Eftersom planen är inaktuell, har skolans nuvarande elever inte givits möjlighet att delta vid framtagandet.

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde: Bedömning och betyg****Bedömning:**

Betyg sätts inte i enlighet med författningarnas krav.

Författningsstöd:

7 kap. 1 och 14 §§ gymnasieförordningen

4 § Skolverkets föreskrifter om betygs katalog för gymnasieskolan

Lpf 94, 2.5 Bedömning och betyg

Motivering:

I skolans individuella studieplaner finns rubriken *Avslutade ej betygsatta kurser*. Rektorerna förklarar att denna kategori används när en lärare av någon anledning är sen med att sätta betyg. I de dokument som Skolinspektionen granskat är berörda kurser avslutade i juni 2010 och utskriften gjord mars 2011. Rektorerna uppger att skolans kanslist påminner lärarna om det upptäcks att betyg inte satts för någon elev eller kurs. Vidare beskriver rektorerna att det finns en rutin där skolan två gånger per år följer upp att betyg satts på avslutade kurser. Skolinspektionens granskning av individuella studieplaner visar dock att det finns elever som saknar betyg trots att kursen avslutats för ett år sedan.

Skolinspektionen har i samband med tillsynen granskat skolans betygskatalog. Av denna framgår att beteckningen S inte används när en lärare inte sätter betyg, med hänvisning till att underlag saknas.

Vidare finns i betygskatalogen flera blanketter med benämningen *IG-komplettering*. Av denna framgår vilka moment eller uppgifter elever, som fått betyget *icke godkänt* i någon kurs, inte klarat och således ska komplettera med för att höja sitt betyg. Eleven har sedan under påföljande termins första två veckor chansen att höja betyget genom att genomföra de uppgifter som saknas. Det framgår inte av underlaget vilka kvaliteter eleven visat i de bedömningsunderlag som eleven slutfört under kursen. Rektorer och lärare menar att detta inte är en prövning utan en komplettering. Då författningarna inte inrymmer någon möjlighet till betygskomplettering, utan beskriver betygssättning i samband med att kursen avslutas eller efter genomförd prövning är det oklart på vilka grunder betyg sätts i dessa fall.

Av dokumentation i betygskatalogen framgår också att elever till exempel fått betyget *icke godkänt* med hänvisning till att de inte deltagit i en friluftsdag. Av intervjuer med rektorerna framkommer att detta beror på att läraren lagt upp kursen så att de mål som rör friluftsliv endast bedöms genom elevers deltagande i skolans friluftsdag.

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde: Undervisningstid och tillgång****Bedömning:**

Rektorerna säkerställer inte att individuella studieplaner upprättas i enlighet med gymnasieförordningens krav.

Författningsstöd:

1 kap. 12 § gymnasieförordningen

Motivering:

Av de individuella studieplaner som Skolinspektionen granskat framgår att det saknas information om elevens program. I flera fall framgår det inte att en elev följer ett utökat program, och i några fall saknas också markering av vilka kurser som programmet utökats med. Vidare förekommer att det i ett program saknas poäng, både i elevens individuella val och i karaktärsämnen, utan att det framgår vilken orsaken till detta är eller om eleven läser reducerat program.

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde: Undervisningstid och tillgång****Bedömning:**

Skolans lokala kurser är inte förenliga med gymnasieförordningen.

Författningsstöd:

2 kap. 14 § och 7 kap. 4 § gymnasieförordningen

Motivering:

Skolan har ett stort utbud lokala kurser. Skolinspektionen har granskat ett urval av dessa. Flera av de kursplaner som granskats innehåller kunskapsmål som inryms i målen i nationellt fastställda kursplaner.

Flertalet av kurserna har betygskriterier som består i deltagande i aktiviteter eller utförande av uppgifter utan krav på kunskapskvaliteter som är kopplade till målen för kursen. I kursen *Biinstrument B* ställs det till exempel krav på att eleven ska vara "intresserad" eller arbeta "engagerat och ambitiöst". I kursen *Globalt arbete B* krävs för ett godkänt betyg att eleven "deltagit vid all förberedande undervisning och planering" och "deltagit i resan och dess efterarbete". Flera av de lokala kurserna som utformats som ett komplement till Naturbruksprogrammet uppger som kriterium för godkänt att "eleven utför förekommande arbeten med handledning". Målet för flera av dessa kurser är också att "kunna utföra vanligen förekommande arbeten på ett säkert sätt".

Dessutom erbjuds en lokal kurs i personbilsteknik som till stor del motsvarar de kunskaper som krävs för körkort. Regeringsrätten har i dom den 20 november 2009 (mål nr 3832-3834-08) slagit fast att det inte är möjligt för en gymnasieskola att erbjuda körkortsutbildning på andra utbildningar än de som leder fram till behörighet som yrkesförare. Stiernhööksgymnasiet erbjuder inte någon utbildning som leder fram till behörighet som yrkesförare.

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde: Undervisningstid och tillgång****Bedömning:**

Skolan erbjuder inte eleverna kurser inom det individuella valet i enlighet med gymnasieförordningen.

Författningsstöd:

5 kap. 18 § gymnasieförordningen

Lpf 94, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande och 2.6 Rektors ansvar

Motivering:

Av förarbetena till bestämmelser som rör gymnasieskolan, prop. 1990/91:85, s. 96, framgår att denna skall öppna många valmöjligheter för personliga val. Alla elever skall genom sitt individuella tillval kunna välja att studera vilken kurs som helst i gymnasieskolan. Det framgår vidare att eleverna skall ha betydande möjligheter att forma sin utbildning efter egna önskemål och ta eget ansvar för sina studier.

Av skolans kurskatalog för det individuella valet framgår att skolan till flera kurser formulerat egna förkunskapskrav eller urvalsprinciper. I något fall är dessa vaga eller godtyckliga och förkunskapskravet för körsång A är "hyfsad sångröst". För att läsa kursen fårskötsel krävs att eleven påbörjat kursen lantbruksdjurs skötsel, ett krav som inte återfinns i Skolverkets kursinformation. Det finns också urvalsprinciper som ställer krav på elevers närvaro, studieresultat i övriga ämnen eller grad av engagemang i ämnet. Skolförfattningarna inrymmer inga sådana möjligheter att begränsa elevernas möjlighet att förkovra sig i olika ämnen.

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde: Undervisningstid och tillgång****Bedömning:**

Skolans specialutformade program och individuella program är inte utformade i enlighet med skollagens krav.

Författningsstöd:

5 kap. 4 a och 4 b §§ 1985 års skollag

Motivering:

Av intervjuer med lärare och rektorer framgår att skolan utformar specialutformade program för elever där kurser som är viktiga inslag i programmets inriktning, så som matematik B i Samhällsvetenskapsprogrammet eller matematik D och fysik B i Naturvetenskapsprogrammet, byts ut mot kurser som inte kan sägas vara av motsvarande fördjupningsgrad eller ha en tydlig koppling till förberedande för vidare studier. Detta innebär att de specialutformade program som dessa elever följer inte är i nivå med det nationella program som eleven ursprungligen följde och som sedermera specialutformats.

Genom intervjuer med rektorer och lärare framkommer att de inte känner till att det finns någon plan för utbildningen på individuella programmet. Detta gör att det är oklart vad det individuella programmet i Rättvik ska innefatta och ge möjligheter till. Av intervjuer med lärare och elever framgår att det under läsåret funnits begränsningar i ämnesutbudet som gjort att elever enbart kunnat läsa in behörighet till yrkesförberedande program och inte till gymnasiets studieförberedande program. Skolinspektionen erfar också att det finns elever som på grund av detta tvingats tänka om angående val av program. Då denna begränsning inte härrör ur kommunstyrelsens beslut om plan för utbildningen, och då det är okänt vilka krav styrelsen ställer på skolans individuella program, är det oklart om utbildningen motsvarar författningarnas krav.

Av intervjuer med elever och lärare på det individuella programmet framkommer vidare att flera elever under längre perioder inte erbjuds en utbildning som motsvarar heltidsstudier. Elever och lärare beskriver att undervisningen är organiserad så att eleverna förväntas tillgodogöra sig ämnena till stor del genom självstudier. Samtliga elever följer samma schema. Under lektionspasset i exempelvis svenska, förväntas elever som redan har betyg i detta ämne att på egen hand läsa övriga ämnen, utan tillgång till lärare i detta ämne. Den lärarledda undervisningstiden per ämne blir således kraftigt begränsad. I grundskolans samhällsorienterande ämnen uppgick undervisningstiden till åtta timmar

per ämne. Vidare beskriver lärare och elever att det, om eleven inte slutfört kursen, förekommer att elever helt på egen hand läser ämnen när undervisningen tagit slut. Eftersom dessa självstudier inte räknas som undervisningstid, enligt gymnasieförordningens definition, blir omfattningen på elevernas undervisning och andra utbildningsinslag, som praktik, förhållandevis liten. Eleverna erbjud således inte utbildning i en omfattning som motsvarar heltid.

Huvudområde: Enskild elevs rätt**Bedömningsområde: Särskilt stöd****Bedömning:**

Rektorerna ser inte till att skolan utreder gymnasieelevers behov av särskilt stöd.

Författningsstöd:

4 kap. 1-2 §§ och 8 kap. 1 a § gymnasieförordningen

Motivering:

Av intervjuer med rektorer, lärare och annan personal framkommer att det är oklart hur skolans personal ska utreda vilket behov av särskilt stöd en elev med studiesvårigheter eventuellt har. I den mån utredning görs, sker detta i samband med elevvårdskonferenser. Varken rektorer eller personal kan dock beskriva hur utredningarna går till.

Lärare beskriver att elever med omfattande svårigheter kan få en utredning som genomförs av extern personal med expertkunskap, men detta tar tid. Till exempel har sådana utredningar klarlagt att elever har dyslexi eller neuropsykiatriska funktionshinder. I dessa fall har det dock dröjt ett år innan utredning kommit till stånd.

Av intervjuer med rektorerna framkommer att elevvårdskonferenserna ej protokollförs, utan att den dokumentation som upprättas är ett åtgärdsprogram för eleven. Av de åtgärdsprogram Skolinspektionen tagit del av, som skolan uppger också motsvarar protokoll från elevvårdskonferensen, framgår inte vad som framkommit i ärendet i samband med elevvårdskonferensen. Det framkommer vidare av intervjuer med ansvarig rektor och övrig personal att det inte finns något annat system inom skolan för att följa elevärenden och fortsätta påbörjad utredning.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Åtgärdsprogrammen uppfyller inte gymnasieförordningens krav.

Författningsstöd:

8 kap. 1 a § gymnasieförordningen

Motivering:

Skolinspektionen har under tillsynen granskat ett urval av åtgärdsprogram. Av skolans åtgärdsprogram framgår inte vilket elevens behov av särskilt stöd är. Vidare saknas beslut om åtgärder som skolan ska vidta. Flera åtgärdsprogram innehåller istället listor över vilka uppgifter eleven ska slutföra inom ramen för enskilda kurser, eller en uppmaning till eleven rörande hur denna ska förändra sina studievanor. I något fall framgår att eleven ska erbjudas mer undervisningstid i form av stödundervisning, hur stödundervisningen ska utformas för att möta elevens behov framgår dock inte. Inget av de granskade åtgärdsprogrammen innehåller åtgärder som kan betraktas som särskilt stöd till eleven. Vidare framgår inte hur åtgärdsprogrammet ska följas upp och utvärderas.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bedömningsområde: Särskilt stöd

Bedömning:

Särskilt stöd ges inte alltid till elever i gymnasiet som har svårigheter i skolarbetet.

Författningsstöd:

1 kap. 2 § 1985 års skollag

Lpf 94, 2.1 Kunskaper, riktlinjer

Motivering:

Åtgärdsprogrammen upprättas i samband med elevvårdskonferenserna. Både rektorer och lärare uppger att det saknas rutiner för hur åtgärdsprogrammen kommuniceras till berörda lärare och att detta i flera fall inte görs. Det är således oklart hur undervisande lärare får kännedom om vilket särskilt stöd de ska ge eleven.

Vidare framkommer genom intervjuer med rektorer, lärare och annan personal att utbudet av särskilt stöd i gymnasieskolan är begränsat, och att det huvudsakligen rör sig om att erbjuda elever mer tid. Lärare beskriver att det saknas såväl kunskap om som tillgång till kompensatoriska hjälpmedel i vissa avseenden, trots att det finns elever som är i behov av dessa.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bedömningsområde: Avgifter

Bedömning:

Utbildningen vid skolan är inte avgiftsfri.

Författningsstöd:

5 kap. 21 § 1985 års skollag

Motivering:

Tillsynen visar genom intervjuer med rektorer och elever att skolan anordnar utlandsresor, bland annat i samband med en lokal kurs. Av intervjuer med elever och rektorer framkommer också att skolan anordnar en skidresa till Trysil. Vidare framkommer det att dessa resor medför en icke obetydlig kostnad för eleverna.

Huvudområde: Enskild elevs rätt

Bedömningsområde: Rektorns beslutsfattande

Bedömning:

Ansvarsförhållandena inom skolan är inte tillräckligt tydliga. Rektorer fattar inte beslut enligt bestämmelserna.

Författningsstöd:

2 kap. 2 § 1985 års skollag

6 kap. 35 § kommunallagen

5 kap. 15, 22-23 §§ gymnasieförordningen

Ämnesplanen för svenska, ämnets karaktär och uppbyggnad

Motivering:

Rektor ansvarar för en rad olika beslut inom skolan. Ofta är det fråga om beslut som direkt berör enskilda elever. Rättsäkerheten kräver att det är fullständigt klart vem som ska fatta dessa beslut och därmed ansvara för dem, för att garantera rättsäkerheten för eleverna. Ansvaret har därför lagts på en bestämd tjänsteman. Denne ska benämnas rektor (prop1990/91:18 s.36 ff.).

Stiernhööksgymnasiet har tre rektorer som ansvarar för valda delar av skolan. Två av rektorerna har fördelat gymnasieskolans och gymnasiesärskolans nationella och specialutformade program sig emellan, den tredje rektorn är ansvarig för de individuella programmen och särskilt stöd vid skolan och är den rektor som medverkar vid elevvårdskonferenser. Denna organisation gör att det är oklart vem som är rektor för de elever som behandlas av elevvårdskonferensen. Vidare uttrycker flera elever osäkerhet när de tillfrågas vem som är deras rektor. Skolinspektionen noterar också i samband med sin tillsyn att det är oklart vilken rektor som har beslutsrätt i frågor som angränsar till arbetet med särskilt stöd; det är till exempel oklart vem som fattar beslut om specialutformade program.

Av intervjuer med rektorerna framkommer att det är oklart hur skolan anmäler de beslut som fattats på delegation till kommunstyrelsen. Enligt kommunens bildningschef finns en rutin för att anmäla beslut om anställningar intagning/mottagning eller yttranden till annan kommun till kommunstyrelsen. Rektorerna kan dock inte redogöra för hur beslut om, till exempel, timplaner, studievägsbyten, förlängd undervisning och arbetsplatsförlagd utbildning återrapporteras.

Vidare framkommer att rektors beslut om den arbetsplatsförlagda utbildningens (APU) utformning är otydlig för berörd personal i skolan. Av skolans APU-rutiner framgår att APU:n är knuten till hela och delar av kurser i respektive program. Dock framgår inte av detta dokument, eller av intervjuer med rektorer och lärare vilka kurser rektor beslutat ska genomföras inom ramen för elevens APU. Lärare uppger i intervjuer att de inte känner till att det finns beslut om vilka kurser som helt eller delvis ska ingå i APU:n och rektors beslut om APU:ns utformning ligger således inte, i alla fall, till grund för utformandet av verksamheten.

Slutligen visar granskningen av skolans timplaner och individuella studieplaner för elever på samhällsvetenskapsprogrammet att den timplan som rektor utformat inte överensstämmer med anvisningarna för hur ämnena ska läsas. Av dokumenten framgår att kursen svenska C inte läses efter eller parallellt med kursen svenska B som Skolverket föreskriver. Istället läses och avslutas kursen i årskurs 2, innan studier påbörjas i kursen svenska B.